

DILLSTA- LIGAN

KONSTKUPPEN

JUVELKUPPEN

LÄRARHANDLEDNING

Text: Linda Engvall

Bild: Gustaf Lord

Författare till
böckerna om
Dillstaligan:
Jens Lapidus

Dillstaligan – lärarstöd

Att locka fram läslust och läsengagemang hos elever kan ibland vara en utmaning. Det är inte alla elever som instinktivt kastar sig över böcker och slukar dem i ett hugg. Som lärare vill man hjälpa eleverna att hitta rätt typ av bok för just dem. Låta dem upptäcka att det finns en värld full av olika genrer med skiftande språk och tematik. Min förhoppning med det här lärarstödet är att du som lärare ska kunna få korta konkreta tips på hur du kan bygga upp ett lästema för dina elever runt *böckerna om Dillstaligan*. I det här lärarstödet finner du några enkla knep för hur du kan lyfta läsningen både *i* och *utanför* klassrummet, engagera eleverna och vårdnadshavare med mål att få just dina elever mer läshungliga och läskunniga. *Dillstaligan: Konstkuppen* och *Dillstaligan: Juvelkuppen* är riktiga bladvändare, det händer något på varje sida. Språket är kvickt och igenkänningsfaktorn med elevernas egen vardag är hög.

I materialet finner du även förslag på hur du kan ämnesintegrera med SO-ämnet med fokus på rätt och orätt, samt normer och regler.

Koppling till lgr11

Materialet är kopplat till syftestexten för svenska i Lgr 11 och de föreslagna uppgifterna bygger på delar av det centrala innehållet för lågstadiet. Syftet med materialet är att undervisningen väver ihop och utvecklar barnens förmåga att läsa, tala, lyssna och skriva. Sammanfattningsvis står det bland annat följande i syftestexten för svenska:

Undervisningen syftar till att eleverna ska genom stöttning och rätt förutsättningar utveckla sin kommunikativa förmåga samt sin förmåga att skriva olika slags texter, formulera tankar och åsikter. Undervisningen ska syfta till att utveckla elevernas språk för att lära, tänka och kommunicera. Samt stimulera och utveckla elevernas förmåga och intresse för läsning och skrift. (LGR 11)

Centralt innehåll för svenska Lgr11

- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Berättande texter och poetiska texter för barn från olika tider och skilda delar av världen. Texter i form av rim, ramsor, sånger, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Berättande och poetiska texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt litterära personbeskrivningar.
- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll.
- Några skönlitterära barnboksförfattare och illustratörer.

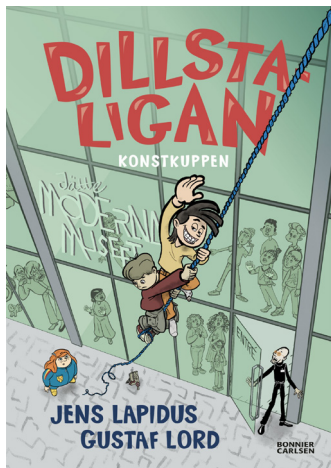
Central innehåll för SO Lgr11

- Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.
- Normer och regler i elevens livsmiljö, till exempel i skolan, i digitala miljöer och i sportsammanhang.

Lär ut dina vassaste trix/knep

Lyft läsoplevelsen och utveckla elevernas läsförmåga genom att modellera hur en van läsare tillägnar sig text. På så sätt visar du eleverna några av lässtrategierna som till exempel: att ställa frågor till texten, koppla till sig själv och omvärlden, söka efter mening och sammanhang och ta reda på svåra ord. Du kan också tänka högt och visa hur du reflekterar över det du just läst, förutspår och ställer hypoteser. Du utvecklar på så sätt elevernas fortsatta läsutveckling och utvecklingen av ordförrådet. Högläsning bidrar även med att ni delar läsoplevelsen tillsammans.

Eleverna tillägnar sig inte bara kunskaper från texten, utan med hjälp av frågor kan du stödja eleverna att göra kopplingar till egna erfarenheter och i diskussion med andra koppla till omvärlden. Via högläsning övar eleverna förmågan att lyssna och via samtal synliggörs allas olika textkopplingar och ni byter erfarenheter med varandra. Genom att läsa vad som står på, mellan och bortom raderna, tar ni läsningen till en högre nivå.

Före läsningen

- Vad kan/vet eleverna om ämnet innan läsningen?
- Bygg upp elevernas förförståelse.
- Undersök bokomslag och titel: vad tänker ni när ni hör rubriken? Dillstaligan: Konstkuppen/Juvelkuppen, vad kan det vara?
Vad är en liga/kupp?
- Vilken genre är boken skriven i (äventyr/deckare)?
Har ni läst andra böcker i samma genre tidigare?
- Känner eleverna till författaren och illustratören?
- Bekanta er med boken genom att läsa baksidestexten, titta på persongalleriet och undersök stadsöversikten. Vilka bor var? Vilken plats/stad skulle det kunna vara? Bor eleverna på en liknande plats?

Under läsningen

- Gör olika textkopplingar: koppla innehållet till elevernas erfarenheter, intresse och funderingar. Har de läst någon annan text som påminner om denna?
- Stanna upp vid svåra ord eller uttryck under läsningen eller låt eleverna göra egna ordstopp.
- Stanna upp, tänk högt och ställ frågor till texten. Använd gärna de föreslagna frågeställningarna men anpassa efter eleverna.
- Ett tips att göra med elever som kan skriva är att låta eleverna skriva ner ord och frågor under tiden som du läser. Det bidrar till att eleverna är aktiva med pennan i hand. För gärna läslogg där ni reflekterar över det ni läst. Eleverna kan med fördel delge varandra i mindre grupper eller använda läsloggen för egen reflektion.
- Diskutera rätt och orätt: Varför utgör huvudkaraktärerna kupper? Vad har de för motiv? Vilka typer av stötar/kupper utför de? Är det rätt eller orätt att till exempel utföra inbrott? Kan det vara rätt att ljuga eller ska/bör man alltid tala sanning? Varför fortsätter de med uppdragen?

Efter läsningen

- Sammanfatta: Ge eleverna stöd med hur de kan sammanfatta det ni läst. Vad hände i början, i mitten och i slutet? Vem/vilka var med? I vilken miljö utspelade sig de viktigaste händelserna? Plocka ut nyckelord. Red ut oklarheter och kvarstående frågor. Vad lärde sig eleverna från texten/illustrationerna?
- Rita sekvensrutor.
- Delge varandras inre bilder. Rita eller gör det muntligt.
- Skriv egna frågor till texten. Jag undrar ...

Olika sätt att läsa böckerna om Dillstaligan på

Nedan presenteras några olika sätt att läsa på. Använd några av förslagen i läsningen i klassrummet tillsammans, enskilt eller tipsa vårdnadshavare vid läxläsning.

Högläsning: Texten läses högt oftast för en större eller mindre grupp.

Tystläsning: Läsningen sker individuellt och tyst.

Ekoläsning: Läsaren läser texten högt och gruppen läser tillsammans samma text efter.

Sökläsning: Används när läsaren ska leta reda på något i texten.

Fingerläsning: En läsare läser högt och gruppen följer med i texten med fingret.

Lustlästning: Läsaren läser för att njuta av en berättelse. Innehållet kan läsas noga men läsaren behöver inte memorera detaljer. Läsaren funderar över händelser och kopplar till erfarenheter samt lever sig in i texten.

Pennläsning: Vid högläsning följer läsaren med i texten med pennan i handen och markerar bland annat ord.

Stafettläsning: Högläsning i grupp, när en läsare tystnar tar den andre över. Det är viktigt att alla i gruppen hänger med i texten under läsning.

Repeterad läsning: Läsaren läser samma stycke flera gånger för att öva på flyt i sin läsning. Läsaren kan också läsa om samma stycke för att öva berättarröst (intonation).

Undersök illustrationerna

Kan man via bilderna och texten veta i vilken tid boken är skriven/illustrerad?

Varför?/Varför inte?

Känner ni igen miljöerna?

Vad visas och vad visas inte?

Hur tolkar ni illustrationen?

Ni kan fokusera på vad ni tänker/tror/känner och varför?

Vad för händelser och vilka stämningar tolkar eleverna från illustrationerna?

Vad vill illustratören berätta med bilden, tror ni?

Till exempel på sidan 18 ser vi Jonathan ligga i sängen och titta på mobiltelefonen.

Vad ser du?

Vad tänker du när du tittar på illustrationen?

Vilka känslor kan du avläsa ur bilden?

Vad tror du Jonathan tänker? Varför tror du det?

Allmänna frågeställningar vid textsamtal

Skriv och berätta: Vad gillade du i boken? Och vad gillade du inte? Upptäckte du några mönster/upprepningar? Har du några oklarheter kvar som du inte fått svar på i texten? Var det något i texten som liknade något du själv varit med om eller läst/hört från en annan bok?

För mer läsning om boksamtal rekommenderas läsning av *Böcker inom oss och omkring oss* av Aidan Chambers (Gilla böcker, 2014).

ARBETA MED ORD

Utveckla elevernas ordförråd genom att...

- Stanna upp vid svåra/nya ord eller uttryck.
- Känner eleverna igen ordet?
- Har de hört ordet tidigare?
- Hur låter ordet?
- Kan de uttala ordet?
- Läs om meningen med ordet i eller kanske hela stycket för att förstå ordet i dess sammanhang.
- Vet eleverna vad ordet betyder?
- Kan de förklara och använda ordet?
- Uppmärksamma eleverna på homonymer (flott), synonymer (sno, stjäla, snatta), antonymer (stjäla/ge, vänner/fiender) och uppmärksamma metaforer.

Förslag på arbete med ord från böckerna om Dillstaligan

- Antonym-mingel: Skriv antonymer/motsatsord på små lappar. Låt eleverna dra en lapp ur en låda. Läs ordet eller viska ordet i örat för dem som behöver. Eleverna ska nu mingla och fråga varandra vad de har för ord. De ska hitta sin motsatskompis. När de har hittat varandra ställer de sig i par och berättar vilka ord de har. Paren kan rita bilder till sina ord och skriva ordet på bilden.
- Skriv ord/begrepp på lappar och förklaringar på andra lappar. Låt eleverna para ihop rätt ord med rätt förklaring.
- Skriv ord på lappar. Eleverna tar en lapp var. De ska sedan förklara vad ordet betyder/innebär och beskriva ordet för en kamrat utan att säga vilket ordet är, det ska kamraten gissa.
- Skriv ord på små lappar. Dela ut några lappar var till eleverna. De ska sätta ordet i ett sammanhang och bilda meningar med ordet i.
- Sortera ord i grupper. Eleverna får fundera över om det är ett substantiv, verb eller adjektiv.
- Välj ett ord, skriv en förklaring till ordet och rita en bild som beskriver, förklarar/passar till ordet.
- Arbeta med slangord, gör en tipspromenad med olika alternativa förklaringar av orden.

Förslag på frågeställningar till böckerna

Dillstaligan Konstkuppen Kap1

Sumpade

Baxa

Gitt

Typ

Gastar

Gormar

1. Hur beskrivs karaktärerna Jonathan och Zasha i första kapitlet?
2. Vad älskar Jonathan att göra och vad längtar han efter?
3. Vad älskar du att göra och vad längtar du efter att göra?
4. Jonathan vet inte om klasskamraterna skrattar **med** eller **åt** Zasha, vad menar han med det?
5. När Jonathan ligger i sängen, kniper det i magen. Han vill inte gå till skolan imorgon, varför tror du?
6. Hur kan man märka att någon är ensam/utanför i en grupp?
7. Var **är** Zashas pappa, tror du?
8. Får du veta något om Jonathans pappa? Var är han, tror du?

Dillstaligan Konstkuppen Kap2

Internationell

Liga

Jet

Stöt

1. Varför anklagar butiksägaren Sofia för att ha stulit maten, tror du?
2. Hur reagerar Jonathan och Zasha?
3. Har alla ett hem?
4. Vad betyder det att vara hemlös?
5. Hur skulle det kännas att inte ha ett hem, tror du?
6. Vad behöver du för att må bra?
7. Vilka olika typer av hem finns det?

Dillstaligan Konstkuppen Kap3

"Fet kupp"

"Värsta tjuven"

Presenning

Kolossalt

1. Vad är Bollan bra på?
2. Varför kastar Bollan sudd på klasskamraterna, tror du?
3. Vad är en marina? Vad finns vid en marina?
4. Tycker du att Jonathan lånar sakerna från "Surströms" bod?
5. Vad är det för skillnad mellan att låna och att ta?
6. Vad menar Zasha när hen säger att hen ska baxa sudden?
7. Tycker du att Jonathan och Zasha tänker rätt när de tänker att de ska stjäla sudden?
8. Vad skulle du ha gjort?

Dillstaligan Konstkuppen Kap4

Vetter

Smajlar

Spjärn

Hånflin

Lian

Halar

Redig

1. Varför fladdrar det till i Jonathans mage när han plockar upp uppfinningen, tror du?
2. Vad är det för känsla han känner?
3. Är det rätt eller fel att gå in hos någon utan lov, tycker du?
4. Är det lagligt?
5. Vad kan hända om man bryter mot lagen?
6. Vad hade du gjort?
7. Kunde de ha gjort på ett annat sätt, tycker du?

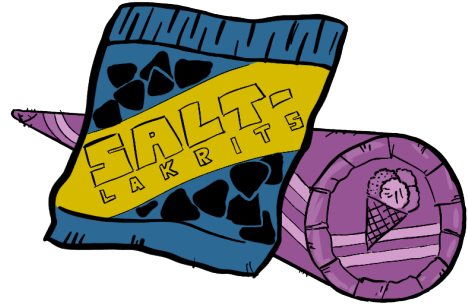
Dillstaligan Konstcuppen Kap5

Krax

Internationell

Firat

1. Tycker du att Jonathan ska köpa glass och saltlakrits till Zasha?
2. Varför säger Zasha att det är medicin?
3. Vad hade du gjort om du var Jonathan?
4. Gör Jonathan som Zasha säger? Varför eller varför inte?

Dillstaligan Konstcuppen Kap6

Svischar

Graffiti

Tjattrar

Täckmantel

1. Zasha har ingen matsäck. Hen säger att hen har glömt en gräddtårta som hen har fixat, tror du att hen har det?
2. Varför säger Zasha så, tror du?
3. Zasha vill "baxa" mat från museet för att ge till Sofia, men det vill inte Jonathan. Tycker du att Jonathan ska stå på sig eller ska han göra som Zasha säger?
4. Vad är konst? Vem bestämmer vad som är konst?
5. Vad tycker du är konst?
6. Har du varit på något konstmuseum? Känner du till något känt konstverk?

Dillstaligan Konstkuppen Kap7

Hivar

Frusta

Strumplästen

Ögla

1. Jonathan har svårt att koncentrera sig när klassen ska måla, varför?
2. Zasha ritar en bild som visar hur de tog sig in hos Bollan. Varför gör han det när Bollan sitter bredvid?
3. Zasha säger ofta att hen är bäst i världen på olika saker? Tror du att Zasha är det?
4. Varför säger hen så tror du?
5. Vad är en konstnär?
6. Vad kan en konstnär göra?
7. Känner du till någon konstnär?

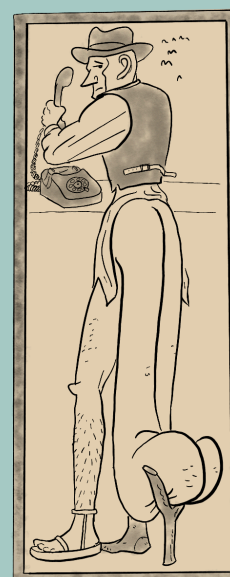
Dillstaligan Konstkuppen Kap8

Motvilligt

Monter

Ödslig

1. Vad menas med att motvilligt släppa iväg någon?
2. Vilka konstverk springer Jonathan och Zasha förbi?
3. Undersök illustrationen på sidan, känner du igen något konstverk som liknar ett konstverk i verkligheten?
4. Kapitlet slutar med att de springer ifrån skummisarna, vad tror du händer sedan?

Dillstaligan Konstkuppen Kap9

Kapellrummet

Högtidliga

Simpel

Frenetiskt

1. Dillstaligan och "skummisarna" är båda ligor som utför kupper på museet. Vilka likheter och skillnader är det mellan dem, tycker du? *Jämför gärna ligorna i ett venn-diagram.*
2. Vilka motiv har ligorna?

Dillstaligan Konstkuppen Kap10

"Att vara utom sig"

Lianer

Häpna

1. Jonathan är hjärnan och Zasha är motorn, tänker Jonathan, vad menar han med det?
2. "Här behövs dubbelkraft" tänker Jonathan, vad menar han då?
3. Har du någon som kompletterar dig och som du samarbetar extra bra med?
4. Vad finns det för fördelar med att samarbeta?
5. Relationen till Bollen tar en hastig vändning, på vilket sätt tycker du?

Dillstaligan Konstkuppen Kap11

Härjat

1. Zasha tror att hen har hittat första beviset på att hens pappa är oskyldig, vad är det för bevis?
2. Vad är Zashas nästa plan?
3. Jonathan är på väg att berätta om deras liga för polisinspektören men Zasha stoppar honom, varför tror du?
4. Om du skulle ha gjort ett eget/annat slut. Hur tycker du att boken *Dillstaligan konstkuppen* skulle ha slutat? Om du skulle vara en av karaktärerna vem skulle du vilja vara? Motivera varför?

Juvelkuppen

Dillstaligan Juvelkuppen Kap1

Gångjärn

Smasha

Smajlar

Stötar

Uppfinningar

Amarinja

Omogen

1. Grannen är arg för att han har blivit nersnöad, Jonathan, Zasha och Bollan vet varför. Varför berättar de inte sanningen för Jonathans mamma?
2. Kan man ljuga ibland eller ska man alltid försöka att berätta sanningen?
3. Tycker du att det finns skillnader på lögner?
4. Vad är en uppfinning för något?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap2

Polera

Ranglig

Topas

Banderoll

Organisation

Schysst

Krut

Nada

Stånkar

1. Zasha gömmer sig och säger att hen är allergisk mot isglass, tror du att hen talar sanning? Varför gömmer hen sig tror du?
2. Vart har Zashas pappa åkt

utan att komma tillbaka, tror du?

3. Vad betyder förhäxad?
4. Varför blir Zasha som förhäxad när hen ser ädelstenarna?
5. Vet du vad en ädelsten är för något?
6. Varför är de värdefulla tror du?
7. Hur skapas ädelstenar tror du och var kan man hitta dem?
8. Vad är det för mysterium som Dillstaligan ska reda ut?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap3

Flott

Smörar

Lyxig

IQ-mätningar

1. Zasha blir till en början inte bjuden till Rick Flotténs kalas, varför tror du?
2. Tycker du att det var rätt eller fel av Rick?
3. Måste man bjuda alla när man har kalas?
4. Om man inte kan bjuda alla man känner, hur kan man göra då?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap4

Predator

Liga

Fjärt

Betjänt

Glufsa

Domstol

Kupp

1. Jonathan tycker att Ricks kalas är barnsligt varför tycker han det?
2. Om det vore ditt kalas hur skulle du vilja att kalaset hade varit?
3. Vad gör ett kalas till ett bra kalas?
4. När Rick ska försöka att blåsa ut ljusen på tårtan ser Zasha ledsen ut, varför **då**?

5. Jonathan samlar mod och ställer frågan som han inte velat ställa till Zasha, vad **är** det för fråga?
6. Vad får Jonathan för svar?
7. Vad **är** en domstol?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap5

Amerikanare

Mekar

Smackar

Gläfsa

1. Jonathan delar med sig och bjuder Rick på ett tuggummi. Rick väljer att ta fler, tycker du att det var okey?
2. Om någon väljer att dela med sig av något, vad kan den som blir bjuden tänka på då?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap6

Abbow

1. Varför blir Zasha sur på Jonathan?
2. Var det Jonathans fel eller skyller Zasha ifrån sig, tycker du?
3. Hur kan man göra om man blir osams?
4. Har du blivit osams med någon? Vad hände då och vad gjorde du?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap7

Smashläge

Istiden

Slajm

Hånler

1. Zasha låtsas som om hen varken ser eller hör Jonathan, varför gör han så?

2. Tycker du att det är rätt eller orätt av Zasha? Motivera.
3. Jonathan har kommit på hur ädelstensfusket har gått till, vad är det Jonathan har kommit på?
4. Rick fuskar för att vinna, är det rätt eller orätt?
5. Är det viktigt att alltid vinna eller kan man spela för att det är kul?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap8

Välgörenhetsorganisation

Sörplar

Skandal

Slice

1. Bollan, Zasha och Jonathan hittar en ledtråd, R.F, som gör att de misstänker en person. Tror du att de har rätt eller inte och varför?
2. Vad kan hända om man tar lagen i egna händer?
3. Om någon är oskyldigt misstänkt vilka konsekvenser kan det få, tror du?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap9

Drönare

Hovrar

Snörvlar

Sneglar

"Mega-misslyckande"

1. I det här kapitlet får du höra ett talesätt: "morgonstund har guld i mund"
Vad menas med det tror du?
2. Kan du ge exempel på några andra talesätt?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap10

Koddosan

Flottiga

Förenade Arabemiraten

Väderkvarn

Kutar

1. Hur gör Dillstaligan för att få fram siffrorna på koddosan?
2. I kassaskåpet finner de ytterligare bevis på att det var Rick som sålde fusk-ädelstenarna, vad hittar de?
3. Rick säger att hans pappa är snål, vad menas med att vara snål?
4. Är hans pappa snål, tycker du?
5. Varför vill Rick ha pengar även om han får alla saker han vill ha, tror du?

Dillstaligan Juvelkuppen Kap11

Bevismaterial

Tillsägelse

Kennel

Banditer

Register

1. Polisen berättar att barn inte får sitta i fängelse, hur länge räknas man som barn?
2. Man är straffmyndig när man är 15 år, vad innebär det?
3. Kan barn/ungdomar "bara" få tillsägelse om de begår brott?
4. Ingen av dem erkänner att de låg bakom den sprängda dörren, tycker du att de borde ha erkänt varför/varför inte?
5. Jonathan berättar inte för sin mamma om vad han har varit med om, varför göra han inte det tror du?
6. Vad skulle du ha gjort om du hade varit med om något liknade?
7. Om det skulle komma en uppföljare på böckerna om *Dillstaligan*, vad tror du uppföljaren skulle handla om?

Jobba vidare

- Diskutera tillsammans likheter och skillnader mellan en regel, norm och lag. Eleverna kan i grupper om fyra komma på egna förslag och sortera dessa under rubrikerna: Norm, regel, lag.
Förslag på frågeställningar: Kan du ge exempel på vad det är för skillnad mellan regler och lagar?
- *Kan du ge exempel på någon regel?*
- *Kan du ge exempel på något som står i lagen?*
- *Varför har vi regler/lagar?*
- *Vilka likheter och skillnader kan du komma på mellan dem?*
Använd gärna venn-diagram.
- *Vem bestämmer vad som är lagligt/olagligt att göra?*
- *Vem bestämmer på skolan, vad bestämmer man och hur går det till?*
- *Vem bestämmer hemma?* En norm kan ses som en oskriven regel, något man förväntas att förhålla sig till. En regel handlar om vad som är tillåtet och förbjudet i skolan eller förslagsvis hemma. Lagar stiftas i Sveriges riksdag och finns i lagboken, de kan förändras över tid. Vi har fyra grundlagar. De är svårare att ändra, ta gärna reda på mer om dem och vad de innebär.
- Låtsas att ni ska intervjua författaren/illustratören. Skriv egna intervjufrågor.
- Hitta på ett annat slut. Skriv en egen fortsättning.
- Skriv berättelser på samma tema. Planera *Inledning: Vem/vilka? Var? När? Mitten: Problemstegring. Slut: Knyt ihop berättelsen.*
- Gör övningen "välja hörn" utifrån påståenden från boken. Ett hörn kan stå för rätt, ett annat för orätt, lägg gärna till ett hörn som får illustrera vet ej. Be eleverna motivera sina val av hörn.
- Läs och skriv om författaren och illustratören.
- Välj ett kapitel och gör om det till en serie.
- Arbeta med att diskutera olika brott utifrån: Orsak, konsekvens och lösning.
- Hur går rättprocesser till? Vem gör vad? Rättegång: Här avgörs det om hen blir dömd och vilket straff det blir.
Åklagare: Samlar och lägger fram bevis mot hen som är åtalad.
Försvarsadvokaten: Hjälper/försvaret hen som är åtalad.
Domare: Leder rättegången tillsammans med nämndemän som representerar folket i domstolen.

- Ta reda på vilka brott som är vanligast bland ungdomar. Titta på lagboken tillsammans (eleverna fascinerar ofta över hur stor lagboken är).
- Barnkonventionen innehåller 54 regler om mänskliga rättigheter för barn. År 2020 blev barnkonvention lag. Prata om de mänskliga rättigheterna och FN:s arbete för en rättvisare värld. Arbeta med barnkonventionen: Eleverna väljer en regel som de tycker är viktigast och motiverar varför de tycker det. Ritar även en bild som illustrerar regeln. Diskutera: Med rättigheter kommer också skyldigheter vad menas med det? Det finns flera hjälporganisationer som arbetar för en bättre värld, vilka känner eleverna till?

Bilda Läsligor och utför läskupper

Skapa en läsutmaning i klassen genom att använda *Dillstaligan: Juvelkuppen* eller *Dillstaligan: Juvelkuppen*. Du kan också låta eleverna läsa fler böcker för att träna mängdläsning. Dela in eleverna i mindre grupper/ligor. Låt dem döpa sina ligor. De kan till exempel bilda en egen läs-, bok-, bokstavs-, ord-, genre- eller biblioteksliga. Eleverna kan med fördel skapa egna uppdrag och poäng med ett krav att uppdragen givetvis ska vara läsrelaterade. Ligorna ska i sin tur utföra läs-, bok-, bokstavs-, ord-, genre- eller biblioteksliga kupper/stötter och samla poäng genom att exempelvis:

- Få en vuxen eller ett syskon att läsa för dig = 3 poäng
- Läsa viss tid själv – t.ex. 10 minuter = 10 poäng
- Samla nya eller svåra ord och ta reda på betydelse = 2 poäng per ord
- Få någon att läsa något konstigt – till exempel från baksidan av en schampoflaska = 5 poäng
- Läsa texter eller böcker från olika genrer = 10 poäng per genre.
- Skriv ett brev eller en intervju till författaren eller illustratören med frågor = 8 poäng.
- Skriv en bokrecension = 7 poäng.
- Läs under täcket med en ficklampa i 15 min = 15 poäng.

Ditt uppdrag som lärare blir att samla bevis för att kupperna eller stötarna sker. Till exempel genom att en vårdnadshavare berättar att hen var tvungen att läsa baksidan på en ketchupflaska innan hen lämnade vid skolan på morgonen. Dela ut information till vårdnadshavare om läsutmaningen och uppmana dem att hjälpa dig samla bevis. Sätt upp dina bevis på en bevistavla i klassrummet. Ytterligare ett tips är att samverka med fritidsverksamheten på skolan. **Dela ut dokumentet "bevismaterial" och informationsbrevet och låt läsutmaningen börja.**

Avsluta läsutmaningen med att alla ligor (om ca 4 elever) får cirkulera i grupper berätta om sina stötter, tipsa varandra om kupper de gjort och delge varandra om erfarenheter från böckerna. Eleverna kan med fördel använda sig av frågeställningar till textsamtal. Låt den här dagen bli extraordinär. Skapa mysig stämning, ha med fika, läsgosedjur eller kudde.

Läslogg

Förslag på frågeställningar att använda *Före, under och efter läsning*. Använd frågorna vid högläsning, egen läsning eller till läsläxan.

1. Rubrik
2. På bilden ser jag
3. Jag tror att bilden visar det för att
4. Jag tycker att det är
För att
5. Det här tänker jag om det jag ser på bilden
6. Det här tror jag uppslaget handlar om
7. Det här vet jag sedan innan om ämnet
8. Ord eller uttryck som var svåra under läsningen
9. Jag tog reda på betydelsen och skulle förklara orden så här
10. Det här undrar jag fortfarande över
11. Det här har jag varit med om som liknar innehållet
12. Jag kom också att tänka på
13. Det här tyckte jag var intressant
För att
14. Det här var mindre intressant
För att
15. Det här var svårt att förstå
16. Jag vill ta reda på mer om
17. Det här visste jag inte förut
18. Viktiga stödord för en sammanfattning
19. Sammanfatta uppslaget
20. Rita bild
21. Skriv tre frågor till texten som kan besvaras på tre olika nivåer.
Man ska kunna finna svaret på raderna, mellan raderna eller
bortom raderna.

Kupper planeras!

Namn:

Hej förälder

Nu behöver jag din hjälp. Det har kommit till min kännedom att barnen i klassen har bildat olika ligor och planerar en läsutmaning. Vi arbetar med Dillstaligan: Konstkuppen och Dillstaligan: Juvelkuppen tillsammans. Det verkar som om barnen har blivit inspirerade av innehållet i böckerna och själva skapat läsligor. Ligorna har i sin tur planerat olika läskupper/stötar som de kommer att utföra. De kommer att samla poäng genom att exempelvis:

- Få en vuxen eller ett syskon att läsa för dig = 3 poäng
- Läsa viss tid själv – t.ex. 10 minuter = 10 poäng
- Samla nya eller svåra ord och ta reda på betydelse = 2 poäng per ord
- Få någon att läsa något konstigt – till exempel från baksidan av en schampoflaska = 5 poäng
- Läsa texter eller böcker från olika genrer = 10 poäng per genre.
- Skriv ett brev eller en intervju till författaren eller illustratören med frågor = 8 poäng.
- Skriv en bokrecension = 7 poäng.
- Läs under täcket med en ficklampa i 15 min = 15 poäng.

Håll ögon och öron öppna! Ditt uppdrag som förälder blir att samla bevis om du misstänker att ditt barn just utfört en kupp. Jag behöver därför din hjälp med att samla in bevis. Fyll i dokumentet som du hittar på baksidan av detta papper. Kom ihåg att det är hemligstämpelat!

Jag kommer att kalla till förhör där alla ligor får möjlighet att berätta om sina kupper. De får också berätta om de tror att ni lyckats finna bevis. Jag vill ju så klart ligga steget före och behöver därför dokumentet tillbaka till skolan den _____ Vik ihop pappret eller lägg det i ett kuvert i ditt barns rygga för säkerhets skull!

Dokument (hemligstämplat) bevismaterial: Namn (elev):

Datum/tid	Brottsplats	Observation av stöt/kupp